

החזרת ענף הפרחים לרמת נגב

עופר גיא, אמנון בוסתן
ויאיר נישרי 2025

מטרות המחקר:

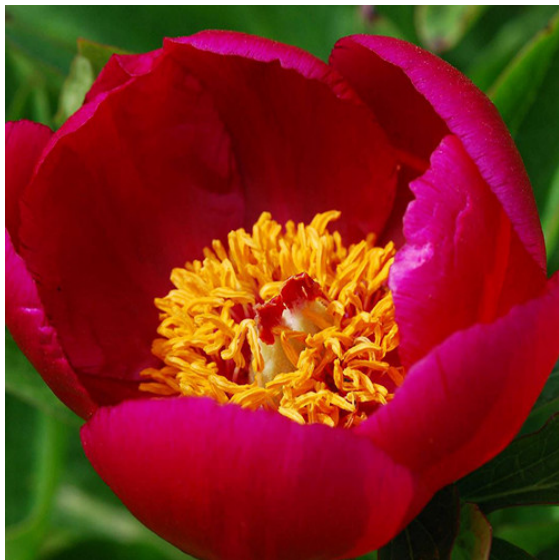
- ישנה חשיבות לאפשר מגוון גידולים גדול עד כמה שניתן – גידולים חדשים לאזור
- ברמת נגב ענף הפרחים היה בעבר ענף מרכזי וכיום – נעלם מהאזור (דלת חזרה למגדלים).
- הקמת חלקות הדגמה, לימוד והיכרות לכלל החקלאים, תמיכה בחקלאים הנכנסים לתחום.
- מתן פתרון לבעיות ואתגרים במחקר רלוונטיים לענף יחד עם מדרכי שה"מ.

תוכנית עבודה

- פרח שעווה – מטע שטח פתוח של פרחי קטיף ליצוא.

- אדמונית – גידול בהשקעה גבוהה ליצוא - פרח הפודה מחיר גבוה.

- רוסקוס – מטע רב שנתי של עלים למילוי זרים בתנאי הצללה: נראה מתאים לאגרו-וולטאי.

פרחי השעווה

- פרח השעווה (*Chamelaucium unciatum*) נמנה על משפחת ההדסיים ומוצאו ממערב אוסטרליה.
- הגידול קיים בארץ משנות ה-70 ובמרוצת השנים הובאו לארץ כ-15 זנים שונים הנבדלים בגובה תפרחת, צבע, גודל הפרח ומועד הפריחה. יש טיפוח ישראלי.
- בארץ מגדלים כ-3500 דונם בעיקר באזור לכיש והבשור.
- שיווק התפרחות נעשה מחודש אוקטובר ועד מאי.
- בעשור האחרון 85% מפרחי השעווה בבורסת הפרחים בהולנד מגיע מישראל.
- ענפי הקטיף המתאימים ליצוא באורכים מ-80-50 ס"מ.
- בעלי חיי מדף יחסית ארוכים וגמישות בקטיף בעיקר בחורף.
- גידול עמיד ליובש וחום.

פרח שעווה מטרות הניסוי:

- ללמוד יותר על יחסי אשלגן וחנקן בדישון הגידול.
- פרוטוקול הדישון לא מוסדר ומעודכן לקרקעות מדבריות-קלות
- לייעל את השימוש בתוספת מיקרו-אלמטים לאורך זמן בפרח שעווה.
- ניסוי המשך: בחינת דישון מתחלף לפי דרישות הצמח בכל עונה ודישון אמונקלי.
- תמיכה בחקלאים חדשים והקמת חלקת זנים למעקב.

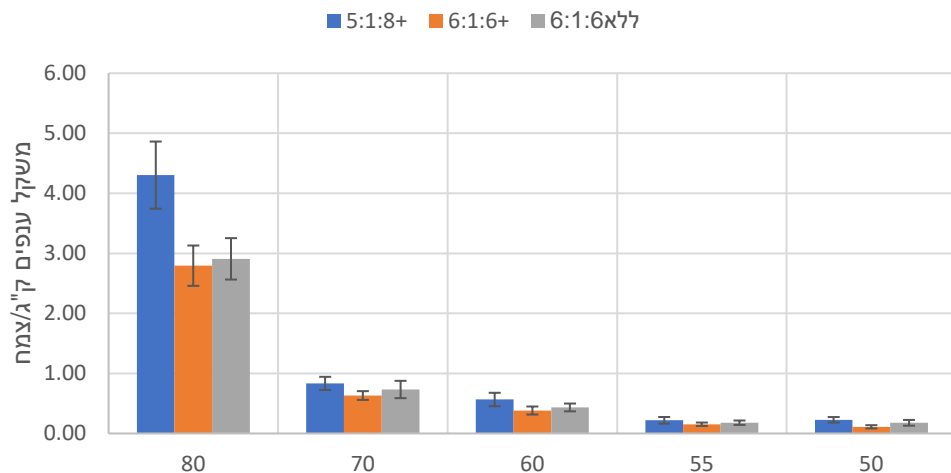

פרחי שעווה
ניר – בהיר תכלת
וגה - בורדו

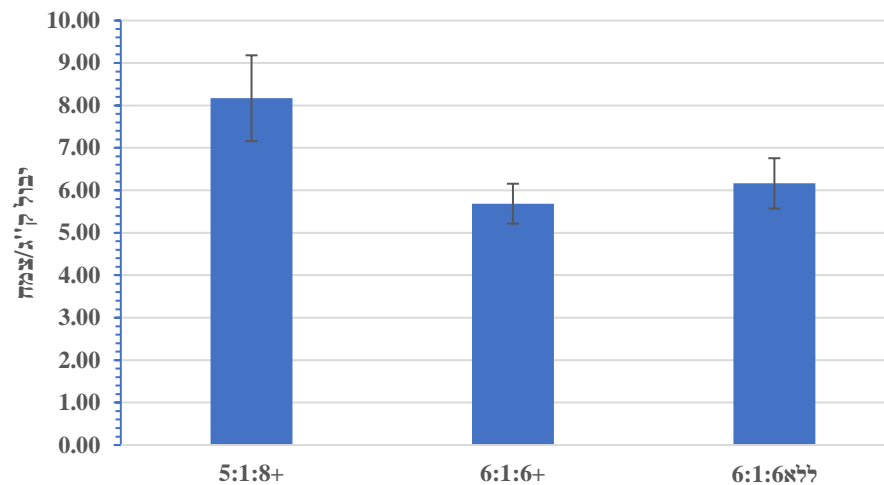
• זנים ניר ווגה שנה ראשונה ושנה שלישית בקטיף
ינואר-פברואר.

ניר יבול 2024

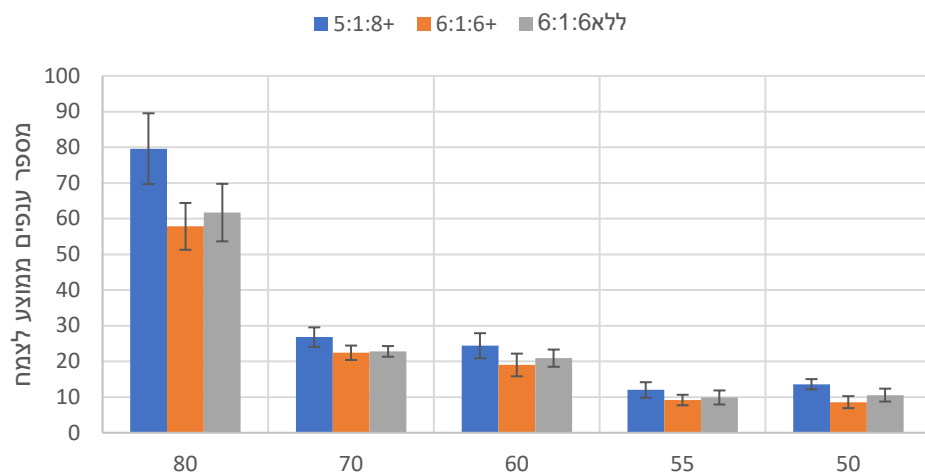
התפלגות משקל ענפים ממוצע לטיפול

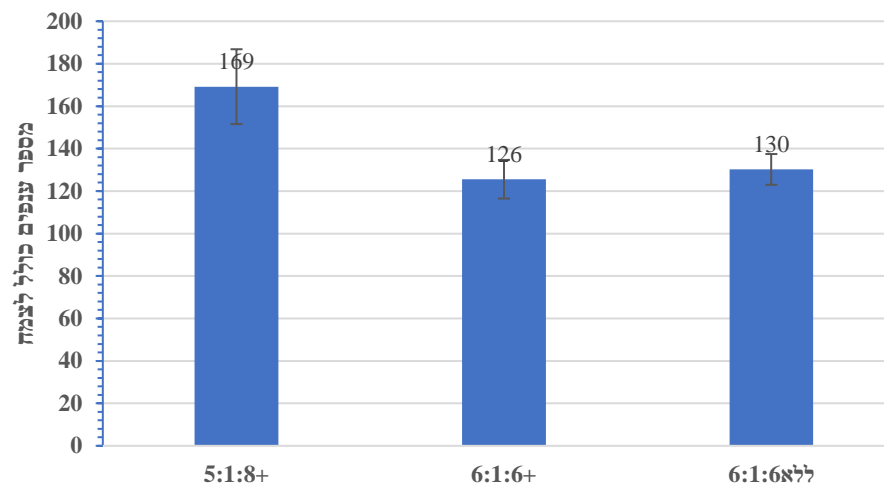
יבול כללי ניר 2024

התפלגות מספר ענפים ממוצע לטיפול

מספר ענפים ממוצע כללי לטיפול ניר 2024

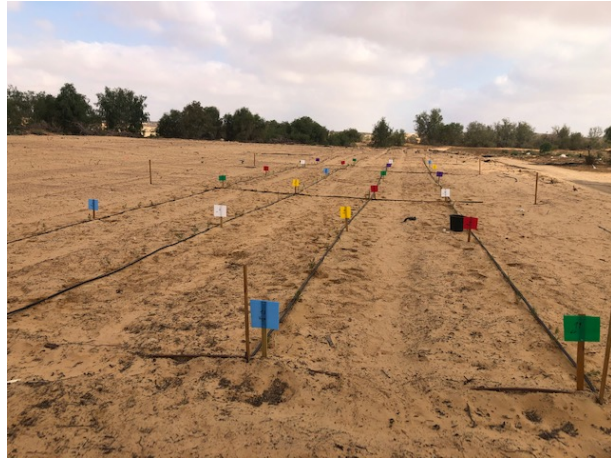

סיכום שעווה זן ניר ניסוי ראשון

- הזן ניר גדל זקוף ופורה בינואר ברמת נגב. נראתה השפעה חיובית לדישון מיקרו כבר מהעונה הראשונה. קטיף העונה הראשונה באופן כללי עדיין לא מסחרי ואינו מייצג.
- היבול בשנה השלישית הוא פי 2-3 מהעונה השנייה ונראה כי בשנה הרביעית הצמח כבר במלוא גודלו ורוב הענפים הם באורך מקסימלי.
- נראה יתרון ברור לדישון במיקרו-אלמנטים בעונה השלישית כאשר פדה תוספת של-25% במחיר.
- בעונה האחרונה נמצא כי שימוש בריסוסי אבץ ומנגן אחת לחודש לא רק הצליחו לטשטש את ההבדלים בין דישון עם וללא מיקרו אף היוו יתרון אם כי לא מובהק.
- תוספת אשלגן לאורך זמן בזן הזה גורמת לענפים להיות כבדים יותר וכעבור מספר שנים מגדילה באופן משמעותי את היבול.
- בעונות הבאות נעבור לניסויי דישון יותר מורכבים המשלבים מעבר בין סוגי דשנים לפי תקופות הגידול.

שתילה באוקטובר 2023 ניסוי דישון חדש 2024

- זנים: אופיר ועדי בלוקים באקראי 4 חזרות לחלקה.
- שלוחת טפטוף אחת כל 50 ס"מ לערוגה, שתילה כל מטר. 6 צמחים בחלקה
- דישון התחלתי: 6:1:6+3, על בסיס שפר פלוס מיקרו (ביקורת)
- ריכוז דישון כ-60-80 מילגרם לליטר
- בעונה הבאה יתחיל ניסוי הדישון לאחר קציר זמן אפס
- טיפולים: 6:1:6 אמוניקלי, דישון דפרנציאלי מתחלף לעונה וביקורת
- טיפול דישון מתחלף: מאי – אוגוסט 8:2:4, אוגוסט – אוקטובר 4:1:8, נובמבר – סיום 3:0:9

רוסקוס *Ruscus hypophyllum*

- גידול מאוד וותיק בישראל ליצוא ולשוק המקומי.
- הגידול המסחרי נעשה בעיקר בישראל היצוא לאירופה.
- שיח בעל ענפים דמויי עלים הפריחה לא רלוונטית.
- צמח שטופח מאצבעונית החורש (תחת צמחיית יער)
- רגיש לבוטריטיס, סובל מגשמי החורף במרכז הארץ.
- גדל תחת הצללה של 80% כל השנה!
- קטיף ענפים סלקטיביים לאורך כל השנה
- ענף תומך למשק פרחים בתנאי מדבר
- 30 שנה לא נעשה ניסוי דישון עדכני לגידול.
- זוהה הפוטנציאל להתאים לרמת נגב והתאמה עתידית לאגרו-וולטאי.
- הקמת תשתית לניסוי חלקה בהיקף חצי דונם במו"פ.
- באביב הקרוב החלקה תהיה מספיק מלאה להתחיל ניסוי כמותי.

אדמונית ברמת נגב –אביב -קייץ 2024

- אדמונית Peony – צמח פקעת צפוני הגדל בר בסיביר, סין ונורבגיה באזורים גבוהים וקרים.
- פרח בעל ביקוש גדול וגדל בשווקי העולם וגם בארץ (בשנים האחרונות הדרישה לייצור עלתה כמעט פי 10 וממשיכה הדרישה שלא בעונה). מחיר גבוה לענף יכול להגיע גם ל-2 יורו/ענף בודד.
- הזנים המסחריים כבר גדלים בארץ כבר עשרות שנים והם ממקור וטיפוח הולנדי
- גידול עתיר תשתיות יקרות: מערכות קירור בנפח גדול, שינוע עציצים, מבני גידול, וגידול במצע מנותק חומר ריבוי.
- הגידול בישראל נעשה בעציצים 15 ליטר-חמש שנים לפני פיצול הפקעת ובשינוע למקרר לאחר הקטיפה.
- יש מקום להרחיב את עונת השיווק לפני האביב ולשפר את האיכות.
- ממוצע של 4 ענפים לצמח ב-5 שנות גידול נחשב לריווחי.

אדמונית ברמת נגב – אביב - קיץ 2024

- מבחן זנים (שישה זנים) בצבעים אדום, כתום, ורוד ולבן שתילה בשתי מנהרות רבע דונם
- ,Madam Claude Tain, Command Performance, Catharin Fontijn, Coral Sunset, Old Faithfull, Angel cheeks Ivory Victory
- ניסוי טיפולי חיטוי לפני שתילה מציאת זנים מתאימים לרמת נגב ולשיטת הגידול הזו.

היתרון ברמת נגב לילות קרירים בעונה החמה ויובש המאפשר צינון התנדפותי

- לאחר קטיף נעשה צינון הצמח על מנת ולהאריך את תקופת הגידול
- במטרה למלא את הפקעת ולתת יתרון לעונה הבאה
- באמצעות צינון התנדפותי מתזים ובקרה חכמה של חברת סימור.
- השאיפה היא לשפר את הגידול הקיים בשיטה זו לעלות ל-4 ענפים לצמח במוצע יכול להביא

• (25 אלף יורו לדונם למגדל)

שלבי הגידול

- קטיף
- התזה "חכמה" – מדידת טמפרטורת עלה
- קמילת הנוף – סוף הקיץ
- מעבר למקרר
- שתילה מחדש - דצמבר

תודות:

**לקרן שה"מ קק"ל ומו"פ
רמת נגב על מימון המחקר**

**• הקטיף עוד בעיצומו נראה שקיבלנו כבר בעונה הראשונה
יכול מעל 2 ענפים לצמח כלומר לפחות 5000 ענפים
לדונם באיכות ליצוא.**